

प्रतिप्रभ आत्रेयः (५ तृणपाणिः) । विश्वे देवाः । त्रिष्टुप्

देवं वो अद्य सवितारमेधे भगं च रत्नं विभजन्तमायोः ।

आ वा नरा पुरुभुजा ववृत्या दिवेदिवे चिदश्विना सखीयन् ॥ ५.०४९.०१

देवम्- द्योतनशीलम् । वः- त्वाम् । अद्य- इदानीम् । भगम्- सौभाग्यम् । च । रत्नम्- रमणीयहितभावनम् । आयोः- मनुष्याय । विभजन्तम्- सम्भक्तारम् । सवितारम्- सूर्यमात्मानम् । आ- आभिमुख्येन । ईषे- प्रपद्ये । वाम्- युवाम् । नरा- नेतारौ । पुरुभुजा- बह्वनुभूतिमन्तौ । अश्विना- प्राणेशनशक्तिभूतावश्विनौ । सखीयन्- सौहृदमिच्छन् । दिवेदिवे- प्रतिदिनम् । आ ववृत्या- आवर्तयामि ॥१॥

प्रति प्रयाणमसुरस्य विद्वान्सूक्तैर्देवं सवितारं दुवस्य ।

उप ब्रवीत नमसा विजानज्येष्ठं च रत्नं विभजन्तमायोः ॥ ५.०४९.०२

असुरस्य- प्राणदस्य सूर्यस्य । प्रति प्रयाणम्- प्रत्यागमनम् । विद्वान्- जानन् । सूक्तैः- शोभनोक्तिभिः । देवम्- द्योतनशीलम् । सवितारम्- सूर्यम् । दुवस्य- परिचर । ज्येष्ठम्- मुख्यम् । च । रत्नम् । आयोः- मनुष्याय । विभजन्तम्- सम्भक्तारम् । नमसा- वन्दनेन । विजानन् । उप ब्रवीत- स्तुहि ॥२॥

अदत्रया दयते वार्याणि पूषा भगो अदितिर्वस्त उस्त्रः ।

इन्द्रो विष्णुर्वरुणो मित्रो अग्निरहानि भद्रा जनयन्त दुस्माः ॥ ५.०४९.०३

अदत्रया- जिह्वया ज्वालया । अत्तीत्यदत्रा जिह्वा । वार्याणि- श्रेष्ठानि हव्यानि । दयते- दहति । पूषा- पोषकः । भगः- भगवान् । अदितिः- अदीनः सूर्यः । उस्त्रः- किरणान् । वस्ते- निवासयति । इन्द्रः- ईशानाधिदेवता । विष्णुः- सर्वव्यापी सर्वान्तर्यामी । वरुणः- ऋताधिदेवता । मित्रः- स्नेहाधिदेवता ।

अग्निः- सत्क्रतुः पावकः । दस्माः- एते दर्शनीया देवाः । भद्रा- मङ्गलानि । अहानि- दिनानि ।
जनयन्त- अजनयन् ॥३॥

तन्नो अनर्वा सविता वरूथं तत्सिन्धव इषयन्तो अनु गमन् ।

उप यद्वोचै अध्वरस्य होता रायः स्याम पतयो वाजरत्नाः ॥ ५.०४९.०४

नः- अस्मभ्यम् । अनर्वा- अतिरस्कृतः । सविता- सूर्यः । तत् । वरूथम्- वरणीयम् । यच्छतु ।

सिन्धवः- आपो मूलशक्तिधाराः । इषयन्त्यः- सरन्त्यः । तत् । अनु गमन्- अनुगच्छन्तु ।

अध्वरस्य- यज्ञेषु । होता- देवानामाह्वाता सन् । उप वोचे- मन्त्रं वदामि । रायः- दानयोग्यसम्पदः ।

पतयः- स्वामिनः । वाजरत्नाः- हव्यरत्नयुक्ताः । स्याम- भवेम ॥४॥

प्र ये वसुभ्य ईवदा नमो दुर्ये मित्रे वरुणे सूक्तवाचः ।

अवैत्वर्भ्वं कृणुता वरीयो दिवस्पृथिव्योरवसा मदेम ॥ ५.०४९.०५

ये । वसुभ्यः- शरण्येभ्यो देवेभ्यः । ईवत्- गतिमत् । नमः । प्र- प्रकर्षेण । दुः- यच्छन्ति । ये ।

मित्रे- स्नेहाधिदैवते । वरुणे- ऋताधिदैवते । सूक्तवाचः- मन्त्रान् समर्पयन्ति । तेभ्यः । अभ्वम्-

महत् । अवैतु- आगच्छतु । वरीयः- श्रेष्ठम् । कृणुत- कुरुत । दिवस्पृथिव्योः- द्यावापृथिव्योः ।

अवसा- रक्षया । मदेम- तुष्येम ॥५॥